

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Æsthetisk Litteratur. Baggesen Giengangeren og han selv, eller Baggesen over Baggesen, med et Tillæg.

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Æsthetisk Litteratur. Baggesen Giengangeren og han selv, eller Baggesen over Baggesen, med et Tillæg.", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, University of Aarhus. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1809_115-intro-shoot-idm77.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Baggrund: Grundtvig og Baggesen

Med sin anmeldelse af Jens Baggesens *Skiemtsomme Riimbrev* og *Eventyrer og Comiske Fortællinger* 1-2 i en fortløbende artikel i *Kjøbenhavnske lærde Efterretninger* nr. 17 og 18 (1809) leverede den unge Grundtvig en kritisk gennemgang af et af tidens store forfatterskaber. Anmeldelsen fulgte Grundtvig senere op med en kritik af Baggesens *Giengangeren og han selv eller Baggesen over Baggesen* i samme tidsskrift, nr. 12 (1810).

Gustav Albeck har kaldt årene 1808-1810 for Grundtvigs æstetiske periode, og anmeldelserne kan i den henseende bruges til at indkredse hans poetologiske og æstetiske standpunkt på et tidspunkt, hvor asarusen var ved at fordampe, dvs. umiddelbart efter årene som huslærer på den langlandske herregård Egeløkke (Albeck 1955, s. 26 f.); Grundtvig var i disse år alumne på Valkendorfs Kollegium. I skrifterne fra denne tid etableres et grundsyn på digterens rolle og den sande digtnings væsen; disse i forfatterskabet indledende øvelser indeholder standpunkter, som man også støder på senere i Grundtvigs liv. De overlever altså krisen og sindssygeanfaldet i 1810 (Albeck 1955, s. 37).

Offentligt havde Grundtvig siden 1806 anvendt eller inddraget anmeldergenren til fx at ytre sig kritisk om kunst og poesi ("Om Schiller og Bruden fra Messina") og ikke mindst om anvendelsen af nordisk sagstof i moderne poesi ("Lidet om Sangene i Edda", "Et Par Ord i Anledning af det forkyndte Sørgespil: Signe" og "Om Oehlenschlägers Baldur hiin Gode" - alle trykt i tidsskriftet *Ny Minerva*). For en ung og forholdsvis ukendt forfatter var anmelderformen en måde at profilere sig på over for den etablerede litterære scene.

Forholdet til Baggesen stak dog dybere end, at anmeldelserne blot skal betragtes som en sådan profilering. Grundtvig finder i visse henseender et digterisk forbillede i Baggesen. I dagbogen for 1805 fremhævedes han positivt som en forfatter, der havde "bevist at Man gjerne kan skrive danske Vers uden i hver anden Linie at bruge en bagvendt Konstruksjon, og vansire Stilen med Fyldekalkeord" (Grundtvig 1979, 1, s. 201); i afhandlingen "Om Videnskabelighed og dens Fremme, især med Hensyn paa Fædrelandet" fra 1807 nævnes Baggesen sammen med Holberg, Ewald og Oehlenschläger som de digtere, der bærer samtidens danske litteratur (Grundtvig 1807a, s. 256). Grundtvig havde blik for Baggesens æstetiske kvaliteter og regnede ham altså for en af landets store forfattere, selvom han aldrig havde: "i komisk Dybde og Heelhed naaet Holberg, mindre Vessel i sit eneste mageløse Værk" (Grundtvig 1809a, s. 262).

I det følgende introduceres først Jens Baggesen, dernæst Grundtvigs forhold til den komiske digtning, et centralt anliggende i anmeldelserne. Sidst introduceres i rækkefølge de anmeldte værker og Grundtvigs kritik, herunder enkelte sagforhold.

Med udgivelsen af Grundtvigs artikler i GV foreligger de første gang siden originaltrykkene i deres helhed.